

Assaggi di Bisalta
portale linguistico e culturale dei territori della Bisalta

grafia Escolo dòou Po

I Mahnìn

Après dël feste ët Natal, ël Carneval a l'é l'oucazioun pèr ësmœve a fa festa la jant qu'a l'é ëstèta pàzia e soulitaria pèr tropou tamp. D'ëstroup ët joû, la sera dël mèrcou dël sèndre, a 's butou acol ët veie veste tacounèe e ët grœsi capèlàs vouch, a 's tènzou ël mour coun ën poch ët calizou dël poutagé, a 's cariou ët "parœi, ramine e brounse", e ët quicos que ou ëndeise bin pèr ëstanhinâ ramine e caserole e a tacou a pasâ, tamburnand l'us, ca pèr ca, chabot pèr chabot, tèt pèr tèt, chamand quicos da manjâ e da beve. A l'é i Mahnìn! Èsta manera d'ëndâ a chamâ ënt ël quèe, da ët l'ète part a pia ël nom ët "cantâ i œou". A arpìou pèr grinhâ manere ët fâ e ët parlâ di ëstanhin que souènh ënt l'an a pasou ënt ël quèe pèr aranjàie ël caserole al foumne. A fan bourdèl batand ël tamp coun ël chuvèrque, a bràiou e a 's presentou cantand:

*Bunaserà padrun et l'estala
Che stasera nun si bala
Un che siu magnègn
L'uma tuti u plage fègn.*

Tuti a sèrnou e a fan la part d'ën pèrsounage: a i é ël noudar coun la piuma d'oca e ël calamar, simboul ët la souchetà ët cultura e coun la paruca; la pòoura jant a l'a damanca souènh ët butase ënt ël mèn d'ësti noudar pèr fa valée i sœ drit, ësquèzi sampe sansa riésie, datou que a i é na justisia qu'a fa sampe perde i pi bounomàs:

*Sé che me i sugn u nudar
I sun sé cun la mia puma
E u mè calamar
En stima et la carta
Bègn sigur la puma marca
En sima dum è taulègn
Un sul che scriu pi bègn
Salù padron che u tabach u l'è bon!*

A i é l'ëstanhin coun soufièt, braza e carboun, prount a founde e tacounâ i pèrtus di parœi; a i é ël cusiné que ou blaga d'ese ël pi bràou ëd tuti a cusinâ:

*Sé che mè i sun Toni et Tuniat:
i sugn sé cugn u mè sufiat
i sufiy la braza e i carbon
per stagnino per i rut e chiy bon
e per fò funde l'estagn
e per fò prù et travai.
Salù padròn, che u tabach u l'è bon.
Sé che i mè sugn cuzinè*

*I fas brande au mè putagè
I fas et raviòle né dure né mole
I fas et cruziat giaun ma et pat
I fas et roste t buiè
Che I tacheise encue
I finisu mai pè.*

A i é èl panaté propi èn gamba, quèl qu'ou èmpasta pèr mèsté, e pèr finì èl vei fanhan coul "fourié", èl capourioun èt la coumanhìa que ou varda e ou coumanda tut:

*Salù padron, che u tabach u l'è bon!
Sé che i mè i sugn Bizot
I sugn sé cugn u mè fagot,
dinta i è poc
farina et gragn per fò et pagn,
farina et frumentègn per fò i taiarègn
e et mèlia buna
e et tuma encu-pi buna
e et bon vègn
per butò ent'u bardachègn.
Salù padron, che u tabach u l'è bon!
Sé che mè i sugn u mei,
per travaìò i sun u vei,
per travaìò i sun u mei,
i l'è la barba biènca
e i cavai gris
ma u travai i lu patis;
i l'aveise na buta
et bon vègn
i faria encu prò et camègn.
Salu paron, che u travai u l'è bon!
Sé che mè i sugn u furè.
I beich et-vènt e da derè
Et-sa e d'et-là
E i l'è vist che l'è tot cumuda.*

Èl cansoun a soun diverse e ètcò i pèrsounage que l'èscadra di "manhìn" a rapresenta a cambiou tute èl vote e da na èn post a l'aout. Tutun i manhìn, èn tute èl manere, a vœlou mac portâ bouncœr, ma èn coumpens a l'an artòlica èt proufitâ èt l'aboundansa que a i é ènt la ca que a l'an sèrnù. La jant a rëspond coun generouzitâ, a i fa èntrâ ènte ca e a s'unis a l'alegria di joû, que a rapresentou la vita èt la coumanità que a countinua, dazàndie tut lo qu'a pœl.

Èl sirpou pitoc que ou s'èncala d'arfudàie anque mac na punhâ èt "frichœi" (dous tìpic dèl carnaval) ou l'é carità d'èmprouperi e quèr vote èt numiàs grousée.